

Program a Bocskaiban

dr. Jármí Éva – dr. Péter-Szarka Szilvia –
Fehérpataky Balázs:

A KiVa-program hazai adaptálásának lehetőségei Tanulmány

A KiVa-program

- Bizonyítottan hatékony iskolai program, melynek célja a bántalmazás megelőzése, valamint a bántalmazási esetek eredményes kezelése.
- A finnországi Turkui Egyetem kutatói dolgozták ki (a finn Oktatási és Kulturális Minisztérium támogatásával)
- A KiVa (*Kiusaamista Vastaan*) jelentése: „kedves” ill. „bántalmazás-ellenes”
- Finnországban az iskolák 90%-a alkalmazza (alapoktatásban, 1–9. osztályokban, 7–15 év közötti gyerekeknél)

A KiVa-program céljai

- A bántalmazás visszaszorítása
- Újabb bántalmazási esetek megelőzése
- A bántalmazás negatív hatásainak minimalizálása
- DE, a diákok sok más fontos dolgot is megtanulnak a segítségével:
  - Mások iránti tiszteletet
  - A csoportnyomásnak való ellenállást
  - Felelősségvállalást

A KiVa-program

Jellemzői:

- **Univerzális (egész csoportra vonatkozó) tevékenységek ÉS konkrét esetek kezelése**
- Nagy mennyiségű anyag és eszköz (nem csupán „filozófia”)
- Virtuális tanulási környezet használata
- Az egész közösségre kiterjed
- Szisztematikusabb, mint a legtöbb bántalmazás-ellenes program

Mit nevezünk bántalmazásnak?

- A bántalmazás agresszív, sértő viselkedés, amely
  - szándékos
  - ismétlődő
  - olyan személy ellen irányul, aki testi ereje, teljesítménye vagy a közösségben elfoglalt helye szempontjából nincs egyenlő helyzetben a bántalmazóval

Mit NEM nevezünk bántalmazásnak

- A bántalmazás nem...
  - konfliktus
  - vita
  - verekedés
- ...hanem egy olyan elnyomó kapcsolat, ahol egyenlőtlenek az erőviszonyok.
- Átlagosan az iskolás korú gyermekek 10%-át bántalmazzák rendszeresen.

A bántalmazás formái

- A bántalmazás leggyakoribb formái: gúnyolódás, nyilvános megszégyenítés (nevetségessé tétel)
- Az indirekt/közvetett bántalmazás lehet egy személy csoportból való kizárása, vagy pletykák terjesztése
- A fizikai bántalmazás lehet lökdösődés, verekedés, rugdosás, stb.
- Az internetes bántalmazás (cyberbullying) egy viszonylag új formája a bántalmazásnak, mely során számítógépet, telefont használ a bántalmazó diák

BÁNTALMAZÓ

CSATLÓS

ÁLDOZAT
VÉDELMEZŐJE

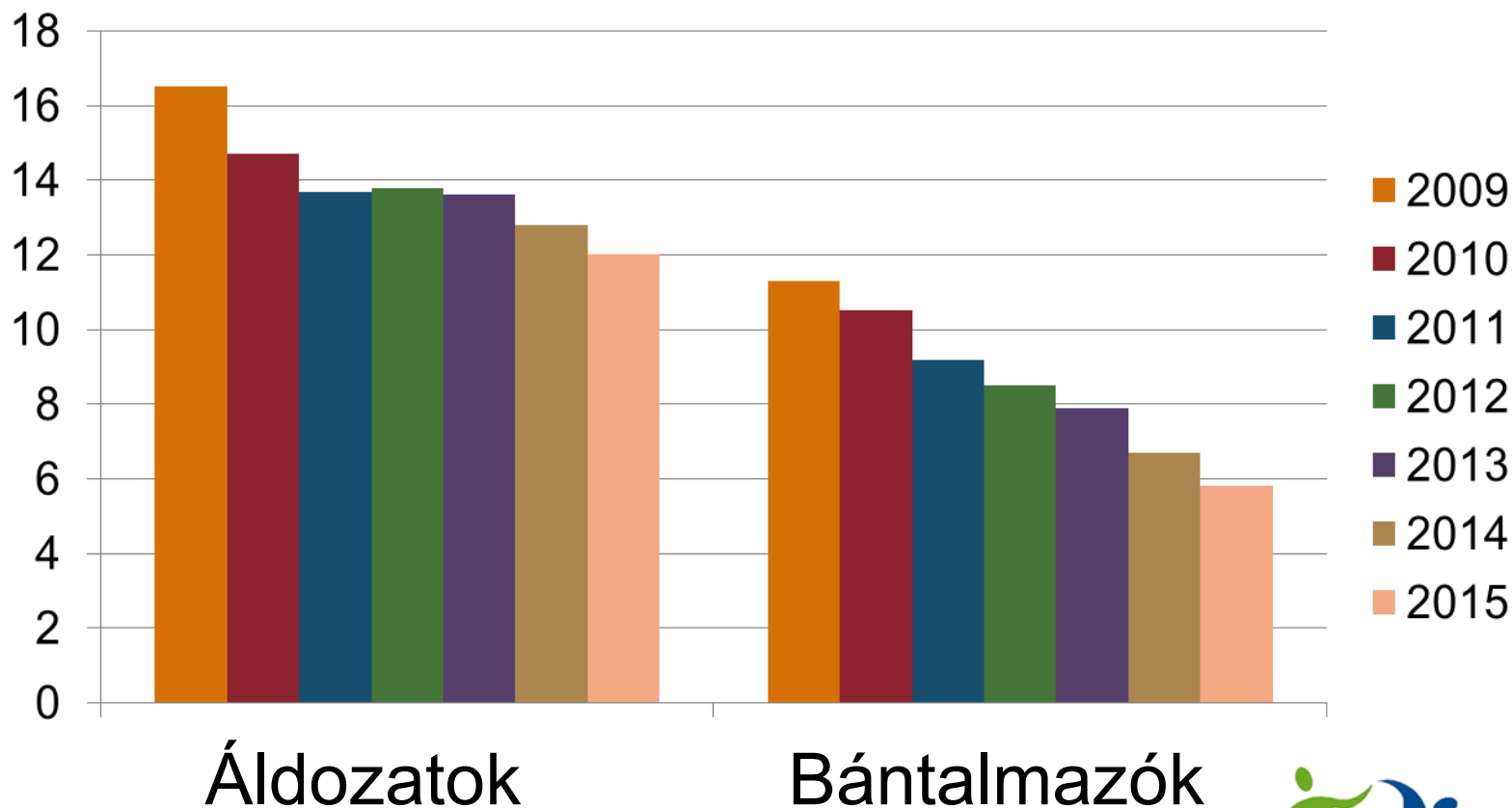
TÁMOGATÓ

KÍVÜLÁLLÓ

A KiVa hatékonysága: a KiVa-iskolákban a bántalmazásban érintett diákok aránya Finnországban 2009-2015 között

- Fontos, hogy minden diák megértse, ő is tehet a változásért!
  - „Tegyünk együtt a bántalmazás ellen!”
  - „Állítsuk meg a bántalmazást közösen!”

Ez a KiVa-program alap gondolata

A KiVa-program kulcselemei

- Univerzális tevékenységek
  - Éves állapotfelmérés
  - Poszterek
  - Láthatósági mellények a felügyelő tanárok számára
  - **KiVa foglalkozások**
    - A kiválasztott osztályokban zajlanak a tanév során
  - Szülői tájékoztató
  - <http://www.kivaprogram.net/hu/szuloi-kezikonyv/szuloi-kezikonyv>
- Esetkezelés: akut bántalmazási esetek kezelése
  - Az iskolai KiVa-team + az osztályfőnök
    - *Kik a KiVa-team tagjai az iskolánkban?*

Részlet a tanári kézikönyv egy fejezetéből

Képes vagyok, és Cselekszem

Így kezdődik: Nevelőtestületi értekezlet és programnyitó

A KiVa megjelenítése:

Poszterek és mellények a szünetben felügyelő tanárok részére

Segédanyagok a szülők részére, valamint szülői találkozó

Osztálytermi foglalkozások

KiVa számítógépes játék: Számítógépes játék
a KiVa-foglalkozások áttekintéséhez

Szintek, valamint a KiVa számítógépes játék használat

KiVa-foglalkozások

- A tanórák célja, hogy
  - a gyerekek megértsék a csoport szerepét a bántalmazás kialakulásában és fennmaradásában
  - empátiát ébresszenek az áldozattal szemben
  - a gyerekek megtanulják, milyen módon támogathatják az áldozatot, és megakadályozzák a bántalmazás előfordulását a közösségükben

Tevékenységek a foglalkozások során

Közös megvitatás

Feladatok a munkafüzetben

Kiscsoportos beszélgetés

Kisfilmek

Aktivitás

A KiVa számítógépes játék

- Bántalmazás-ellenes számítógépes játék
- Szorosan kapcsolódik a KiVa-foglalkozásokhoz
- A foglalkozások között és/vagy alatt játszhatnak vele (akár otthon is, internet kapcsolattal)
- <http://data.kivakoulu.fi/game2/hu/login.html>
- Felhasználónév: `teszt.gyula`
- Jelszó: `j6r78h`

KiVa2 Játék 2

Válassz egy gyakorlatot •

TUDOM
Válassz szintet

- 1. SZINT
- 2. SZINT
- 3. SZINT
- 4. SZINT
- 5. SZINT

VISSZA

The interface features a central character on a green platform. To the left, there are icons for a grid, a blue speech bubble, and a black speech bubble. To the right, there are icons for a question mark, a black character, and a blue smiley face. The background is a light blue gradient.

Copyright, Legal Notice and Disclaimer

HOGYAN BARÁTKOZZUNK, VAGY HOGYAN MARADJUNK BIZTOSAN EGYEDÜL?

ÚJ EMBEREKKEL ISMERKEDÉS

- Hívj másokat, hogy csatlakozzanak hozzád.
- Mindenkivel bánj tisztességgel.
- Legyél tapintatos és megértő másokkal szemben.
- Ne kérdezz senkitől semmit.
- Senkire ne figyelj oda.
- Becsmérelj mások érzéseit és tapasztalatait.
- Kérdezz meg másokat a gondolataikról és tapasztalataikról.
- Keress mások társaságát.
- Érdeklődj mások hobbijai iránt.
- Kerülj mások társaságát.
- Tartsd meg magadnak a gondolataidat és érzéseidet.
- Sértődj meg gyakran, de ne mondd el senkinek, mi bánt.

Nyomtasd ki és lépj tovább!

FOLYTATÁS

Copyright, Legal Notice and Disclaimer

Tanári kézikönyvek leckéi

Unit 1 – Témák

- Ismerkedés
- Érzelmek
- A mi osztályunk – mindenki beletartozik
- A különbözőség érték
- NINCS bántalmazás a KiVa-iskolában
- NEM veszünk részt bántalmazásban
- Szükség van a támogatásodra
- NEM válok áldozattá
- Szépirodalmi óra
- KiVa-szerződés

Unit 2 – Témák

- Tiszteletet mindenkinek
- Csoportban lenni
- A bántalmazás felismerése
- A bántalmazás rejtett formái
- A bántalmazás következményei
- A csoport szerepe a bántalmazás folyamatában
- Szembeszállás a bántalmazással – csoportként
- Mit tegyek, ha bántalmaznak?
- KiVa-iskola – csináljuk együtt
- Hogyan csináljuk?

Ajánlott beosztás; Unit 2

Hónap	Fejezet	Számítógépes játék
Szeptember	1. fejezet	
Október	2. fejezet	
November	3. fejezet	1. szint
December	4. fejezet	
Január	5. fejezet	2. szint
Február	6. fejezet	
Március	7. fejezet	3. szint
Április	8. fejezet	4. szint
Május	9. fejezet	
Június	10. fejezet	5. szint

HÓNAP	NEVELŐTESTÜLET	DIÁKOK	SZÜLŐK	AKUT BÁNTALMAZÁSI ESETEK
Szeptember	Nevelőtestületi értekezlet	Tematikus rendezvény (az összes diák részvételével) 1. foglalkozás	Szülői KiVatájékoztató	Azonnali reagálás a bántalmazási esetekre és utánpótlásuk
Október-november		2. foglalkozás	Szülői találkozó	
November		3. foglalkozás KiVa számítógépes játék, 1. szint		
December		4. foglalkozás		
Január		5. foglalkozás KiVa számítógépes játék, 2. szint		
Február		6. foglalkozás		

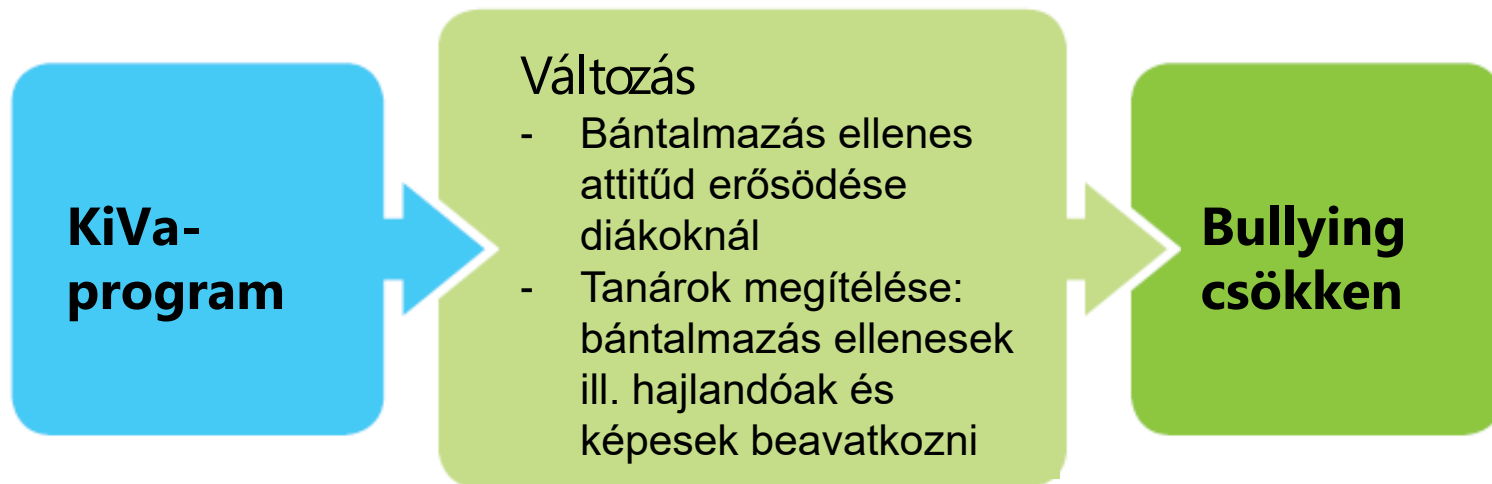
A szülők tájékoztatása

- Szülői KiVa-tájékoztató
- Szülői találkozó
- Szülői tájékoztató füzet:
- Általános információk a bántalmazásról és a KiVa programról
  - Információk a szülők részére arról, hogyan segíthetnek a bántalmazás megelőzésében és bántalmazásban érintett gyermekük támogatásában

Mi közvetíti a program hatását?

Esetkezelés

- A KiVa-team (2-3 fő)
  - Minden programban résztvevő iskolában van KiVa-team, amely az akut bántalmazási eseteket kezeli.

Esetkezelés

- **KiVa-team:** beszélgetés az érintett gyerekekkel
  1. Áldozattal
  2. BántalmazókkalKonfrontatív megközelítés
  - Non-konfrontatív megközelítés
- **Osztályfőnök:** beszélgetés azokkal az osztálytársakkal, akik nem vettek részt a bántalmazásban: „Szükség van a segítségedre!”
- **Utánkövető beszélgetések** az érintettekkel

KiVa Team esetsmegbeszélés

a) **konfrontatív**: a bántalmazót szembesítik azzal, hogy amit az áldozattal tett, az nem helyes, és felszólítják, hogy hagyja abba ezt a viselkedést.

b) **nem hibáztató**: nem utalnak arra, hogy a bántalmazó mit tett, csak a segítségét kérik – mit tud tenni azért, hogy az áldozat jobban érezze magát.

1. Űrlap Szűrés

Az a felnőtt tölti ki, aki először szerez tudomást bántalmazás(gyanús) esetről.

A KiVa-teamhez irányítandó bántalmazási esetek bejelentő űrlapja

1. A bántalmazásgyanús eset jelentésének dátuma: 20__ ____
2. Az elsőként értesített személy neve: _____
3. A bántalmazásgyanús esetet jelentő személy
az áldozat:
az áldozat társa, neve: _____
az áldozat édesanyja/édesapja neve: _____
a tanár neve: _____
valaki más, neve: _____
4. A bántalmazott diák: _____ Osztály: _____
5. Konkrét példák a történetekre:
_____
_____
_____
_____
_____
_____

2. Űrlap Beszélgetés az áldozattal

1/2

A KiVa-team tölti ki.

A bántalmazási esetet kezelő KiVa-team tag

Név: _____

Név: _____

Név: _____

A bántalmazott diák: _____ Osztály: _____

Az KiVa-teamt tájékoztatásának időpontja: 20____

Egyéni beszélgetés az áldozattal

Dátum: 20____

1. Milyen típusú bántalmazás történt? Válassza ki az áldozat által említett bántalmazási formákat.

(mindegyik bántalmazási formát külön meg kell beszélni)

- (1) bántóan csúfolták, nevetségessé tették és ugratták
- (2) barátai teljesen kirekesztették maguk közül/elhanyagolták
- (3) megütötték, rugdosták vagy lökdösték
- (4) hazugságokat terjesztettek róla, hogy társai előtt lejárassák
- (5) pénzt vagy tulajdonát/személyes tárgyait vették el vagy tették tönkre
- (6) fenyegették, akarata ellenére különböző dolgokra kényszerítették
- (7) csúfolták, faji hovatartozásával, bőre színével, vallásával, nemi irányultságával vagy

A KiVa-program “mellékhatásai”

Számos pozitív mellékhatása van

- Jobb iskolai légkör
  - „Az osztályomban jó a légkör”
  - „Gyakran segítjük egymást az osztályban”
  - „Örülök, hogy ebbe az osztályba járok”
- Növekvő iskolai motiváció
  - *„A tanulás örömet okoz számomra”*
  - *„Szeretek tanulni”*
  - *„Jól teljesítek az iskolában”*

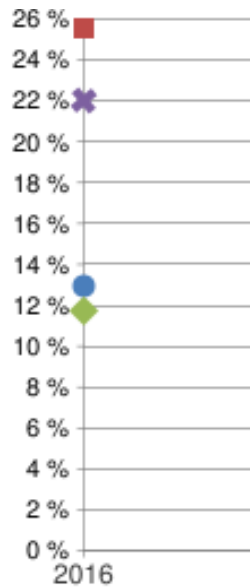

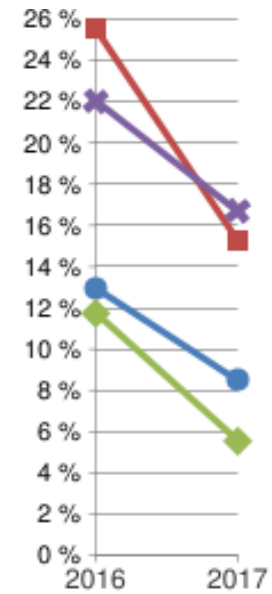
2016

Azoknak a tanulóknak a száma 1-6. évfolyamon, akik másokat bántalmaztak vagy akiket mások bántalmaztak havonta két vagy három alkalommal vagy ennél gyakrabban

- Bántalmazottság, Az összes iskola
- Bántalmazottság, A mi iskolánk
- Mások bántalmazása, Az összes iskola
- Mások bántalmazása, A mi iskolánk

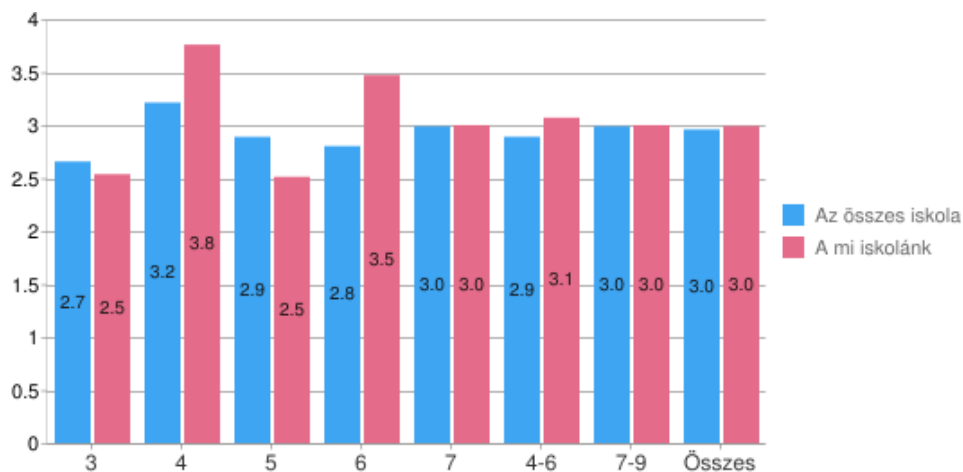
2017

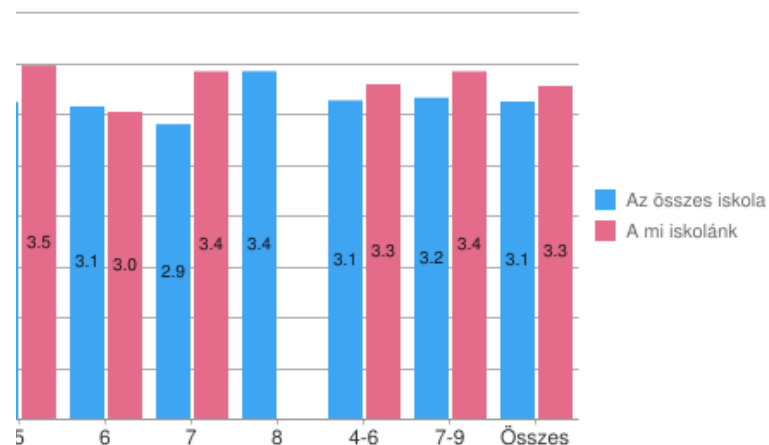

A diákok érzései az iskolai / osztály hangulatról (minél nagyobb a szám, annál jobb a hangulat)

Első év

Második év

Amit előre el kell dönteni

- A KiVa-foglalkozások beillesztése a tanmenetbe
- A KiVa-team időbeosztása
- Az esetek jelentésének menete a KiVa-team felé
- A KiVa-mellények tárolási helye
- A KiVa-poszterek elhelyezése

BiKiVa

KiVa-szabályok

- 1., Mindenkinnek megadjuk a tiszteletet!
- 2., Együtt olyan közösséget alkotunk, ahol mindenki jól érzi magát!
- 3., Nem bántalmazzuk egymást!
- 4., Fellépünk a rejtett bántalmazás ellen!
- 5., Együtt érünk a bántalmazóhoz!
- 6., Nem csatlakozunk a bántalmazóhoz, nem bíratjuk a bántalmazót!
- 7., Megvédjük és támogatjuk azokat, akiket bántalmaznak!
- 8., Jelzük egy felnőttnek a bántalmazást!

Kati néni

szuper volt!
üdv. P. Juci

További információk...

www.kivaprogram.net

A KiVa-program egy eszköz, amit használni kell – nem működik magától!

7/11/2017/ Szülői-kezikönyv / Szülői kezikönyv

Szakirodalom:

Buda Mariann: Online kutatás - Értelmezési kísérlet hazai és nemzetközi kontextusban

dr. Jármí Éva - dr. Péter-Szarka Szilvia - Fehérpataky Balázs: A KiVa-program hazai adaptálásának lehetőségei

Iskolai agresszió, online és hagyományos zaklatás vizsgálata az iskolai közérzet alakulásával és az alkalmazott pedagógiai és konfliktuskezelési eszközökkel összefüggésben - TÁMOP-3.1.1-11/1-2012-0001 Zárótanulmány (témavezető: Fehérpataky Balázs, szerző: Stieber-Klemm Bettina)

